INITIAL DRAFT RELEASE

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता घनसन्धिः – काण्डं 1

Version Notes:

This is the first initial draft version 0.0 dated September 30, 2020.

This version is a test version to obtain feedback from Vedic Students and Scholars to make further improvements on a collaborative basis through Volunteers.

Kindly note that this book is **not exhaustive nor has every detail that a** student may be searching for. This book shall be used only under the guidance/advice of a qualified Guru.

Introduction Notes:

VedaVMS as a group had reference of "Ganasandhi" book through an article written by a senior Vedic scholar two/three year ago. We searched for the same and could get it through a well wisher last year. This is a scanned copy from an old book. We understand this book is available in Grantha lipi and Telugu lipi. We do not know the source or details of the author(s) of this book, publisher, year and edition. We have requested for the same. Any reader of this book may provide these details if they come to know of the correct source in Grantha lipi which we have used as source material.

We understand that this book is a great handbook for Students learning Gana Paata. This book gives reference to all important vaakyams, prapaatkam wise, in Taittirlya SamihitA for learning Ganam. The original book gives all Katina (difficult) panchaatis in a separate Section. Grammar hints are given in short form. This book also lists dvipadam and has other references which we plan to cover later.

We have attempted to type the same using Baraha transliteration utility in Sanskrit. Based on the feedback and utility and availability of volunteers this book may be compiled in Malayalam, Tamil or other Indian languages that are supported by Baraha or using any other useful software/utility.

Acknowledgements: We would like to express our heartfelt thanks to the Authors, Publishers of the Book and the person who shared the book with our well-wisher. We acknowledge the role of **Shri E Varada Desikan** of Pondicherry for reaching the source copy of the book in PDF form in Grantha lipi.

Note for Usage:

- 1. We have added our notes and comments in English so that Student gets the reference of the Rules.
- 2. The original text as typed from "GanaSandhi grantham" book is given in **Bold dark** fonts. Each vaakyam given in Ganasandhi book is serially numbered with reference to panchaati number in SamhitA.
- 3. We have tried to give sample of Padams, Padams in a Gana vAkyam (Gana purva padam in format of 1,2 / 2,1 / 1,2,3 / 3,2,1 / 1.2.3) and Gana vAkyam on a sample basis only.
- 4. We have given reference to rules in other books on Jatai and Gana like Jata Mani, Jata DarpaNam and Gana DarpaNam. We have given a note as to whether it is as per per "Gana Sandhi grantham" book (GS) or taken from other books for the benefit of readers.

Whatever is **not in Bold** or marked **in red font** is information for the readers, that it is an addition by VedaVMS Team.

Abbrevations

- GS Gana Sandhi (this Book)
- PS prAtiSAkyam
- GD Gana Darpanam
- JD Jata Darpanam
- JM Jata Mani

All the four books mentioned above are available in www.vedavms.in under page SikShA and Lessons.

Special note to readers

- The vaakyams given in each of the prapaataka is numbered serially by us though such numbering is not given in the source.
- The source book has reference to an earlier panchaati and is given sometimes later. For example, a vakyam of TS 1.5.6.3 may be serial numbered by us as 23 based on the order in the Book, but T.S 1.5.6.2 may be given next, which we have numbered as 24.

- We have cut and paste vakyam from SamhitA text therefore, sometimes the first and final letters of the vaakyam may have incorrect swaram reference e.g last letter of vakyam is shown as anudAttam, first letter of a vakyam is Swaritam; these may be ignored.
- Kindly ignore extra spaces given between padams, if any.
- Please nofiy errors to our email id vedavms@gmail.com

_____

Contents

ı घनसन्धिः – काण्डं 1	6
1.1 प्रथमं काण्डे प्रथमः प्रश्नः (दर्शपूर्णमासौ)	6
Section 1 - General panchaati	6
Section 2 - Katina Ghana panchaati	
1.2 प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्रञ्नः – (अग्निष्टोमे क्रयः)	21
Section 1 - General panchaati	
Section 2- Katina Ghana panchaati	
1.3 प्रथमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः –(अग्निष्टोमे पशुः)	29
Section 1 - General panchaati	29
Section 2 - Katina Ghana panchaati	31
1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः)	32
Section 1 - General panchaati	32
Section 2 - Katina Ghana panchaati	36
1.5 प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – (पुनराधानं)	37
Section 1 - General panchaati	37
Section 2 - Katina Ghana panchaati	45
1.6 प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – (याजमानकाण्डं)	47
Section 1 - General panchaati	47
Section 2 - Katina Ghana panchaati	52
1.7 प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः –(याजमान ब्राह्मणं)	54
Section 1 - General panchaati	54
Section 2 - Katina Ghana panchaati	59
1.8 प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः – (राजसूयः)	61
Section 1 - General panchaati	61
Section 2 - Katina Ghana panchaati	64

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः हरिःओं

1 घनसन्धिः - काण्डं 1

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां

1.1 प्रथमं काण्डे प्रथमः प्रश्नः (दर्शपूर्णमासौ)

Section 1 - General panchaati

1. इषे त्वो र्जे त्वा - 1.1.1.1

(Ghanam not given in GS, but given by us from other source as an example)

- 1.1. पदानि- इषे । त्वा । ऊर्जे ।
- 1.1. घन पूर्व पदानि <u>इ</u>षे त्वा त्वा <u>इ</u>षे <u>इ</u>षे त्वा ऊर्जे ऊर्जे त्वा इषे इषे त्वा ऊर्जे ॥
- 1.1. घन वाक्यम् इषे त्वा त्वेष इषे त्वोर्ज ऊर्जे त्वेष इषे त्वोर्जे ॥
- 1.2. पदानि त्वा । ऊर्जे । त्वा ।
- 1.2 घन पूर्व पदानि त्वा ऊर्जे ऊर्जे त्वा त्वा ऊर्जे त्वा त्वा ऊर्जे त्वा त्वा ऊर्जे त्वा
- 1.2. घन वाक्यम् त्वोर्ज ऊर्जे त्वा त्वोर्जे त्वा त्वोर्जे त्वा ॥ त्वोर्जे त्वा ॥

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)

2. मा वः स्तेन ईशत माऽघश्यः - 1.1.1.1

(Ghanam not given in GS, but given by us from other source as an example)

- 2.1. पदानि मा । वः । स्तेनः ।
- 2.1. घन पूर्व पदानि मा वः वः मा मा वः स्तेनः स्तेनः वः

मा मा वः स्तेनः।

- 2.1. <mark>घन वाक्यम्</mark> मा वो वो मा मा वः स्तेनः स्तेनः वो मा । मा वः स्तेनः ॥
- 2.2. पदानि वः । स्तेनः । ईशत ।
- 2.2. घन पूर्व पदानि वः स्तेनः स्तेनः वः वः स्तेनः ईशत

ईशत स्तेनः वः वः स्तेनः ईशत ।

- 2.2. <mark>घन वाक्यम् वः</mark> स्तेनः स्तेनो वो वः स्तेन ईशतेशत स्तेनो वो वः स्तेन ईशत ॥
- 2.3. पदानि स्तेनः । ईशत । मा ।
- 2.3. घन पूर्व पदानि स्तेनः ईशत ईशत स्तेनः स्तेनः ईशत

मा मा ईशत स्तेनः स्तेनः ईशत मा।

2.3. घन वाक्यम् – स्तेन ईशतेशत स्तेनः स्तेन ईशत मा । मेशत स्तेनः स्तेन ईशत मा॥

घनसन्धः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)

- 2.4. पदानि ईशत । मा । अघशं ५सः ।
- 2.4. घन पूर्व पदानि ईशत मा मा ईशतेशत मा अघशं एसः

अघरां एसः मा ईरातेरात मा अघरां एसः।

2.4. <mark>घन वाक्यम् – ईशत मा मेशतेशत मा ऽघश</mark>्सो

ऽघशं ७्सो मेशतेशत माऽघशं ७्सः ॥

Note: lopam/elision of 'a' in aqGaSa#(gm)saH with itself

3. प्रेयमगाब्धिषणां बर्.हिरच्छ - 1.1.2.1

(Ghanam not given in GS, but given by us from other source as an example)

- 3.1. पदानि प्र । इयम् । अगात् ।
- 3.1. घन पूर्व पदानि प्र इयम् इयम् प्र प्र इयम् अगात् अगात् इयम् प्र प्र इयम् अगात् ।
- 3.1. घन वाक्यम् प्रेयमियम् प्र प्रेयमगादगादियम् प्र प्रेयमगात्।
- 3.2. <mark>पदानि</mark> इयम् । अगात् । धिषणा ।

धिषणा धिषणा अगात् इयम् इयम् अगात् धिषणा ।

3.2.घन वाक्यम् – इयमगादगादियमियमगाद्–धिषणा धिषणा । ॥ ऽगादियमियमगाद्–धिषणा ।

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)

```
3.3.<mark>पदानि – अगात् । धिषणा । बर्</mark>.हिः ।
```

वर्.हिर् धिषणा ऽगादगाद्-धिषणा बर्.हिः ।

3.4.<mark>पदानि – धिषणा । बर्</mark>.हिः । अच्छ ।

3.4.घन पूर्व पदानि — धिषणा बर्.हिः बर्.हिः धिषणा धिषणा । । । — ॥ — ॥ — । वर्.हिः अच्छ अच्छ बर्.हिः धिषणा धिषणा बर्.हिः अच्छ । — ॥ — ॥ । ।

3.4.घन वाक्यम् – धिषणा बर्.हिर् बर्.हिर् धिषणा धिषणा विषणा बर्.हिर् छ्राच्छ । वर्.हिरच्छाच्छ बर्.हिः धिषणा धिषणा बर्.हिरच्छ ।

4. मा त्वाऽन्वङ्मा तिर्यक् पर्व ते -(1.1.2.1)

पदानि — मा । त्वा । अन्वक् । मा । तिर्यक् । पर्व । ते । Note: 'k' changes to 'ng'; elision of 'a' of anvak in both order

- 5. स ते माऽऽस्था दिन्द्रस्य त्वा (त्रिक्रमम्) 1.1.2.2 (Ghanam given in GS)
- 5.1. पदानि ते । मा । आ । स्थात् ।
- 5.1. <mark>घन वाक्यम् ते</mark> मा मा ते ते मा ऽऽस्थाथ् स्थादा मा ते ते मा ऽऽस्थात्

घनसन्धः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)

```
5.2. पदानि – मा । आ । स्थात् ।
5.2. घन वाक्यम् – मा ऽऽस्थाथ् स्थादा मा मा ऽऽस्थात्
पदानि – आ । स्थात् । इन्द्रस्य ।
घन वाक्यम् – आ स्थाथ् स्थादा स्था दिन्द्रस्येन्द्रस्य स्थादा
स्था दिन्दस्य
6. उर्वन्तरिक्षमन्विहि देवंगमं - (कम्पम्) - 1.1.2.2 (exp not in GS)
उरु । अन्तरिक्षम् । अनु । इहि । देवङ्गमम् ।
पदानि- उरु अन्तरिक्षम् अन्तरिक्षम् उरु उरु अन्तरिक्षम्
वाक्यम् – उर्वन्तरिक्षमन्तरिक्षमुरू(1)र्वन्तरिक्षम्
       when
Note:
               uru+antarikSham
                                combines
                                             in
                                                  many
                                                         places
  creating a PraSliShta Kampam.
7. ऋतावरी रूर्मिणी र्मधुमत्तमा - 1.1.3.1
म्रतावरीः । ऊर्मिणीः । मधुमत्तमाः ।
(Ghana vaakyam not given here in Ghana Sandhi (GS)
(The following Ghana vaakyam is taken from Ghana Darpanam
[GD] 18 and 78. Example given for Swarabhakti when Ru follows)
7.1 घन वाक्यम् –ऋतावरी रूमिणी रूमिणीर्. ऋतावरीर्.
ऋतावरी रूर्मिणीर् मधुमत्तमा मधुमत्तमा ऊर्मिणीर.
ऋतावरीर्. ऋतावरी रूर्मिणीर् मधुमत्तमः ।
```

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
```

```
7.2. पदानि – मा । ह्वाः । वसूनाम् ।
7.2. घन पूर्व पदानि – मा ह्वाः ह्वाः मा मा ह्वाः वसूनाम्
वसूनाम् हाः मा मा हाः वसूनाम् ।
7.2 घन वाक्यम् – मा ह्वार् ह्वार् मा मा ह्वार् वसूनाम् वसूना ए
ह्वार् मा मा ह्वार् वसूनाम्।
Note: Visargam is 'r' for padam hvAH. PS 8.8
8. सोमेन त्वाऽऽतनच्मीन्द्राय दिध - 1.1.3.1
सोमेन । त्वा । आ । तनच्मि । इन्द्राय । दिध ।
9. धूरिस धूर्व धूर्वन्तं धूर्व तं योऽस्मान् धूर्वति तं धूर्वयं वयं
धूर्वामस्त्वं - 1.1.4.1
पदानि – धूः । असि । धूर्व । धूर्वन्तम् । धूर्व । तम् । यः ।
अस्मान् । धूर्वति । तम् । धर्व । यम् । वयम् । धूर्वामः । त्वम् ।
10. त्वा हिसिष मुरु वाताय - 1.1.4.2
त्वा । हि ्सिषम् । उरु । वाताय ।
11. इदं देवाना मिदमु नः सह - 1.1.4.2
इदम् । देवानाम् । इदम् । उ । नः । सह ।
```

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
```

12. सुवरिभ वि ख्येषं - (कम्पम्) - 1.1.4.2

सुवः । अभि । वि । ख्येषम् ।

- 13. अन्विह्यदित्यास्त्वोपस्थे 1.1.4.2
- 14. **देवो वः सवितोत् पुनातु** 1.1.5.1

देवः । वः । सविता । उत् । पुनातु ।

ा 15. आपो देवीरग्रेपुवो अग्रेगुवोऽग्रे – 1.1.5.1

Gana vAkyam for 15 given in GS and also in GD 49 & 94. Note: PS 11.16 there is no elision after word/padam- puvaH

- 15.1. पदानि देवीः । अग्रेपुवः । अग्रेगुवः ।
- 15.1. घन वाक्यम् देवी रग्रेपुवो अग्रेपुवो देवीर् देवी

रग्रेपुवो अग्रेगुवो ऽग्रेगुवो ऽग्रेपुवो देवीर् देवीरग्रेपुवो अग्रेगुवः॥

- 15.2. <mark>पदानि</mark> अग्रेपुवः । अग्रेगुवः । अग्रे ।
- 15.2. घन वाक्यम् अग्रेपुवो अग्रेगुवो ऽग्रेगुवो ऽग्रेपुवो ॥
  अग्रेपुवो अग्रेगुवो ऽग्रे ऽग्रे ऽग्रेगुवो ऽग्रेपुवो अग्रेपुवो अग्रेगुवोऽग्रे॥

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
15.3. पदानि – अग्रेगुवः । अग्रे । इमम् ।
15.3. घन वाक्यम् – अग्रेगुवो ऽग्रे ऽग्रे उग्रेगुवो ऽग्रेगुवो
उग्र इम मिम मग्ने उग्रेगुवो उग्रेगुवो उग्र इमम्।
16. अद्रिरिस वानस्पत्यः स इदं देवेभ्यो हव्य ए सुशमि शमि
ष्वेषमा वदोर्जमा वद द्युमद्भदत वयं - 1.1.5.2
अद्गिः । असि । वानस्पत्यः । सः । इदम् । देवेभ्यः । हव्यम् ।
सुशमि । शमिष्व । इषम् । आ । वद । ऊर्जम् । आ । वद ।
द्युमत् । वदत । वयम् ।
17. अपांग्ने अगिमामादं जिह निः – 1.1.7.1
उप । अग्ने । अग्निम् । आमादम् । जहि । निः ।
18. वत इन्द्रवायू वि मुञ्चतां ॥ - 1.1.7.2
व्रते । इन्द्रवायू । वि । मुञ्चताम् ॥
19. श्रपयतु वर्.षिष्ठे अधि नाके - 1.1.8.1
अधि । नाकें । = (अधि नाके नाके ऽद्ध्यधि नाकें )
Note: PS 11.16 there is no elision after word/padam- var.ShiShThe
20. मूलं मा हि ्सिषमपहतोऽररुः - 1.1.9.1
```

मूलम् । मा । हि ्सिषम् । अपहतः । अररुः । पृथिव्यै ।

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रइनः (1.1)
21. तमतो मा मौगररुस्ते - 1.1.9.2 & 1.1.9.3
मा। मौक्। = (मा मौङ् मौङ् मा)
22. कर्म कुण्वन्ति वेधस ऋतमस्यृतसदनमस्यृतश्रीरिस
धा असि स्वधा अस्युर्वी चासि वस्वी चासि पुरा - 1.1.9.3
पदानि - कर्म । कृण्वन्ति । वेधसः । ऋतम् । असि । ऋतसदेनम् ।
असि । ऋतश्रीः । असि । धाः । असि । स्वधा । असि ।
उर्वी । च । असि । वस्वी । च । असि । पुरा ।
Ghana Vaakyam not given here in GS, but taken from Jata
& Ghanan DarpaNam – JD 55/ GD 76
पदानि – असि । उर्वी ।च ।
घन पूर्व पदानि – अस्यि उर्वी उर्वी असि असि उर्वी च च
उर्वी असि असि उर्वी च।
घन वाक्यम् – अस्युर् व्यूर् व्यस्यस्युर्वी च चोर्व्यस्य स्युर्वी च।
23. तेजसा निष्टपामि - 1.1.10.1
तेजसा । निरिति । तपामि । = ( निर् णिष्टेजसा)
Note: PS 6.5 't' followed by niH becomes 'ShT"( in both order)
24. सपत्नदंभनमदब्धासो अदाभ्यं ॥ (अलोपम्) -1.1.10.2
सप्रवदम्भम । अदब्धासः । अदाभ्यम ॥
```

Note: PS 11.16 there is no elision after word/padam- adabdhAsaH

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रइनः (1.1)
25.चक्षुषाऽवेंक्षे सुप्रजास्त्वाय तेजोऽसि तेजोऽनु प्र ह्यग्निस्ते
1.1.10.3
(अनु । प्रेति) = (प्राण्वन्)
चक्षुषा । अवं । ईक्षे । सुप्रजात्वायं । तेजः । असि । तेजः ।
अन् । प्रेति । इहि । अग्निः ।
PS 7.5 'n' followed by pra becomes N even when 'a' intervenes
26. ऊग्भेव बर्.हि ्षद्भ्य ऊर्जा पृथिवीं - 1.1.11.1
ऊर्क् । भव । बर.हिषद्भ्यः । ऊर्जा । पथिवीम् ।
27 यजमानस्य परिधिरिड ईडितः - 1.1.11.2
यजमानस्य । परिधिः । इडः । = (इडस्परिधिः)
Ghana Vaakyam not given here in GS, but taken from Jata
& Ghanan DarpaNam -GD 40-ref PS 8.23 visargam aH followed by 'p'
पदानि – यजमानस्य । परिधिः । इडः ।
घन पूर्व पदानि – यजमानस्य परिधिः परिधिः यजमानस्य
यजमानस्य परिधिः इडः इडः परिधिः यजमानस्य।
घन वाक्यम् – यजमानस्य परिधिः परिधिर् यजमानस्य यजमानस्य
परिधि रिड इड स्परिधिर् यजमानस्य यजमानस्य परिधि रिडः।
```

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)

```
पदानि – परिधिः । इडः । ईडितः ।
घन पूर्व पदानि – परिधिः इडः इडः परिधिः परिधिः इडः
ईडितः ईडितः इडः परिधिः परिधिः इडः ईडितः ।
घन वाक्यम् – परिधि रिड इड स्परिधिः परिधि रिड ईडित
ईंडित इड स्परिधिः परिधि रिड ईंडितः ।
28. अग्ने बृहन्तमद्ध्वरे विशो = 1.1.11.2 (alopam)
अग्ने । बृहन्तम् । अद्ध्वरे । विशः । = (अद्ध्वरे अद्ध्वरे )
29. जुह्नेह्यग्निस्त्वा ह्वयति देवयज्याया उपभृदेहि देवः – 1.1.12.1
जुहु । आ । इहि । अग्निः । त्वा । ह्वयति । देवयज्यायै । उपभृत् ।
आ। इहि। देवः।
30. अग्नाविष्णू मा वामव क्रमिषं ँवि जिहाथां मा मा सं ताप्तं –
1.1.12.1
अग्नाविष्णू । वाम् । अवं । क्रमिषम् । वि । जिहाथाम् । मा ।
मा । सम् । ताप्तम् ।
31. ऊद्ध्वीं अद्ध्वरो दिविस्पृश-1.1.12.1 = (अद्ध्वरो अद्ध्वरः)
ऊद्र्धः । अद्ध्वरः । दिविस्पृशम् ।
```

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
32. दुश्चरितादा मा सुचरिते भज - 1.1.12.1
दुश्चरितात् । एति । मा । सुचरिते । भज ।
33. प्रसवेनोद्ग्राभेणोदग्रभीत्।
अथा सपता ए इन्द्रों में निग्राभेणाधरा ए अकः ॥ - 1.1.13.1
प्रसवेन । उद्ग्राभेण । उत् । अग्रभीत् ॥ अथं । सपतान् । इन्द्रः ।
मे । निग्राभेण । अधरान् । अकः ॥
अथ। सपतान्। = (सपता ुं अथाथ)
अधरान् । अकः ॥ ( अधरा ् अधरान् । अकरकः । )
Ref PS 9.22 - n to gm rule before vowel
34. अथा सपत्नानिन्द्राग्नी मे - 1.1.13.1
अथ । सपलान् । इन्द्राग्नी । मे । = (सपलानथाथा)
35. नेदेष त्वदंपचेतयातै - 1.1.13.2
न । इत् । एषः । त्वत् । अपचेतयातै ।
36. अग्ने ऽदब्धायो ऽशीततनो पाहि - 1.1.13.3
अग्ने । अदब्धायो । अशीततनो । पाहि ।
(अदब्धायो ऽदब्धायो अशीततनो अशीततनो अदब्धायो ऽग्ने ऽग्ने)
```

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
```

- 37. उभा वामिन्द्राग्नी -(अलोप अनुवाकम्)-1.1.14.1 to 1.1.14.4
- 38. अश्रवर् हि भूरिदावत्तरा वां विजामातुरुत वा घा स्यालात् ।
- 1.1.14.1

अश्रवम् । हि । भूरिदावत्तरा । वाम् ॥ विजामातुः । उत । वा । घ ।

स्यालात् ॥

39. उभा हि वां सुहवा जोहंवीमि - 1.1.14.2

उभा । हि । वाम् । सुहवा । जोहवीमि ।

40. वयमुं त्वा पथस्पते रथं - 1.1.14.2

वयम् । उ । त्वा । पथः । पते । रथम् ।

Note the rules for 'u' as separate padam. Refer to your Guru. Normally between u and following vowel 'v' is added- u+u becomes uvu. But u becomes v after 'a' and 'A'. u+u becomes 'U' (long); for example before tat, tasmAt, vayam, tam. Refer to PS Section 5 for elongation of 'U' before s and specific set of words in terms of elongation rules in Section 3.

- 41. पथस्पथः परिपतिं वचस्या कामेन कृतो –(कम्पम्) 1.1.14.2
- परिपतिम् । वचस्या । कामेन । कृतः । अभि । आनट् । अर्कम् ॥
- 42. गामश्वं पोषयित्न्वा स नो 1.1.14.2

गाम् । अश्वम् । पोषयित्नु । आ । सः । नः ।

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
```

```
43. सेदु होता सो अद्ध्वरान्थ् स ऋतून् - 1.1.14.4
(Ghana given in GS)
पदानि – सः । इत् । उ ।
घन पूर्व पदानि – सः इत् इत् सः सः इत् उ उ इत्
सः सः इत् उ।
घन वाक्यम् – सेदिथ् स सेदुं वु विथ् स सेदुं।
पदानि – इत् । उ । होता ।
घन पूर्व पदानि – इत् उ उ इत् इत् उ होता होता उ इत् इत्
उ होता ।
घन वाक्यम् – इदुं वु विदिदु होता हो<mark>त वि</mark>दिदु होता ।
Ghana Vaakyam is also given in GD 49 but not
matching with what is in GS
इदु वु विदिदु होता होता विदिदु होता
पदानि – उ। होता। सः।
धन पूर्व पदानि – उहोता होता उउहोता सः सः होता
उउ होता सः।
घन वाक्यम् – उ होता हो<mark>त</mark> वु होता स स हो<mark>ते</mark> वु होता सः।
```

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे प्रथमः प्रश्नः (1.1)
```

मौक् । अररुः । ते । दिवम् । - । - । 47. **भुवनमसि वि प्रथस्व** - 1.1.12.1

भुवनम् । असि । वि । प्रथस्व ।

---- प्रथम काण्डे प्रथमः प्रञ्नः समाप्तः ---

घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)

1.2 प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - (अग्निष्टोमे क्रयः)

Section 1 - General panchaati

- 1. सत्यधर्माणो अद्ध्वरे यद् वः-(अलोपम्)- 1.2.1.2
- 2. अधिपतिरसीह मा सन्तं पाहि ॥ 1.2.1.2
- 3. स्वाहर्ख्सामयोः शिल्पं स्थस्ते वामा रभे ते मा पातमास्य यज्ञस्योदृच इमां – 1.2.1.2
- 4. रुहेमोर्गस्याङ्गिरस्यूर्णम्रदा ऊर्जं मे यच्छ पाहि मा मा हिं स्सी
  - 1.2.2.2 (This ghanam is as per GS. mA not dvipadam due to swara bheda/difference)
- 4.1.पदानि पाहि मा मा
- 4.1.<mark>घन पूर्व पदानि पा</mark>हि मा मा पाहि पाहि मा मा मा मा पाहि पाहि मा मा ।
- 4.1 घन वाक्यम् पाहि मां मा पाहि पाहि मा मा मा पाहि पाहि मा मा ।
- 4.2. पदानि मा मा मा
- 4.2. घन पूर्व पदानि मा मा।

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)
```

- 4.3 पदानि मा मा हि<u>ं</u>सीः
- 4.3 <mark>घन पूर्व पदानि मा मा मा मा मा मा हि</mark>्सीः हिं्सीः

मा मा मा मा हि ्सीः।

- 4.3 घन वाक्यम् मा मा मा मा मा मा हि ्सीर् हि ्सीर् मा मा मा मा हि ्सीः।
- 5. वनस्पतिरूद्ध्वीं मा पाह्योदृचः स्वाहा 1.2.2.3
- 6. विश्वे देवा अभि मामाऽववृत्रन् पूषा 1.2.3.2

(This ghanam is as per GS)

पदानि – अभि।माम्। आ।

घन पूर्व पदानि – अभि माम् माम् अभि अभि माम् आ आ माम् अभि अभि माम् आ ।

घन वाक्यम् – अभि माम् मा मभ्यभि मा मा मा मभ्यभि मामा।

पदानि – माम् । आ । अववृत्रन् ।

घन पूर्व पदानि – माम् आ आ माम् माम् आ अववृत्रन्

अववृत्रन् आ माम् माम् आ अववृत्रन् ।

घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)

घन वाक्यम् – मामा माम् मा मा ऽववृत्रत्नववृत्रना माम्

मामा ऽववृत्रञ् ।

- 7. रास्वेयथ् सोमा ऽऽ*भूयो भर 1.2.3.2
- 8. वि राधि माऽहमायुषा 1.2.3.2
- 9. देवीरापो अपां नपाद्यः 1.2.3.3
- 10. तं वो माऽव क्रमिषमच्छिन्नं- 1.2.3.3
- 11. पुरएता ते अस्त्वथेमवं स्य वर आ पृथिव्या 1.2.3.3
- 12. एदमगन्म देवयजनं 1.2.3.3
- 13. अरुहमग्ने रक्ष्णः कनीनिकां (कम्पम्) 1.2.4.1
- 14. अस्यदिति-रस्युभयतञ्जीर्.ष्णी सा नः 1.2.4.2
- 15. वमच्छेहीन्द्राय सोम 1.2.4.2
- 16. **पुन्रेहि स्**ह <u>रय्या ॥ 1.2.4.2</u>
- 17. सं देवि देव्योर्वश्या पश्यस्व 1.2.5.2
- 18. अ<u>ण्</u>शुना ते अ<u>ण्</u>शुः 1.2.6.1 (lopam) ते ऽण्शुना ऽण्शुना

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रञ्नः (1.2)
```

```
19. मदाय रसो अच्युतो ऽमात्योऽसि - 1.2.6.1
```

अच्युतः । अमात्यः । = (अमात्यो ऽमात्यो, अच्युतो ऽच्युतः)

- 20. प्रजास्त्वामनु प्राणन्तु -1.2.6.1 (प्र अनु + अनु = प्राण्वनु)
- 21. इन्द्रस्योरु मा विश दक्षिण 1.2.7.1
- 22. सोमक्रयणास्तान् रक्षद्ध्व 1.2.7.1
- 23. उदायुषा स्वायुषोदोषधीना 💇 1.2.8.1
- 24. उदस्थाममृता एं अनु । 1.2.8.1 = (अममृता एं अमृतान्)
- 25. सम्राड् विश्वेत्तानि वरुणस्य 1.2.8.1
- 26. सोममद्रावुदु त्यं जातवेदसं 1.2.8.2

(This ghanam is as per GS)

26.1 पदानि – अद्रौ । उत् । उ।

घन पूर्व पदानि – अद्रौ उत् उत् अद्रौ अद्रौ उत् उ उ उत् ॥ ॥ अद्रौ अद्रौ उत् उ।

घन वाक्यम् – अद्रा वु दु दद्रा वद्रा वु दु वु वु दद्रा वद्रा वु दु ।

घनसन्धः - प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)

```
26.2 पदानि – उत् । उ । त्यम् ।
घन पूर्व पदानि - उत् उ उ उत् उत् उ त्यम् त्यम् उ उत् उत् उ त्यम् ।
घन वाक्यम् – उ दु वु वु दु दु त्यम् त्यमु वु दु दु त्यम्।
26.3 पदानि – उ। त्यम्। जातवेदसम्।
घन पूर्व पदानि – उ त्यम् त्यम् उ उ त्यम् जातवेदसम्
जातवेदसम् त्यम् उ उ त्यम् जातवेदसम् ।
घन वाक्यम् – उ त्यम् त्यमुंवु त्यम् जातवेदसम् जातवेदसम्
त्यमुंवु त्यम् जातवेदसम् ॥
27. उस्रावेतं धूर्.षाहावनश्रू - 1.2.8.2
28. अर्शुरर्शुस्ते देव सोमाऽऽप्यायता - 1.2.11.1
अ পু शुर प् शुः । ते । = (ते ते अशुरशः)
29. इन्द्रायैकधनविद आ तुभ्यमिन्द्रः – 1.2.11.1
30. सुत्यामशीयेष्टा रायः – 1.2.11.1
एष्ट: = ( एष्टरेष्टर ) (PS 8.8 eShTaH visargam = 'r')
31. या ते अग्नेऽयाशया रजाशया हराशया - 1.2.11.2
```

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)
```

32. नामाग्ने अङ्गिरा योऽस्यां पृथिव्यामस्यायुषा नाम्नेहि यत्तेऽनाधृष्टं नाम यज्ञियं तेन त्वाऽऽ*दधेऽग्ने अङ्गिरा यो द्वितीयस्यां । तृतीयस्यां पृथिव्या—मस्यायुषा नाम्नेहि यत्तेऽनाधृष्टं— 1.2.12.1 Ghanan as per GS (PS 11.6 angiraH does not elide)

32.1 पदानि – अग्ने । अङ्गिरः । यः ।

धन पूर्व पदानि – अग्ने अङ्गिरः अङ्गिरः अग्ने अग्ने अङ्गिरः

यः यः अङ्गिरः अग्ने अग्ने अङ्गिरः यः ।

घन वाक्यम् – अग्ने अङ्गिरो अङ्गिरो ऽग्ने अङ्गिरो यो यो अङ्गिरो ऽग्ने ऽग्ने अङ्गिरो यः।

33. **असि रायस्पोषवनिः स्वाहा** – 1.2.12.2

(रायस्पोषव<mark>नी</mark> रायस्पोषवनिः)

(elongation of only vowel sound followed by 'r')

- 34. सि ्हीरसि महिषीरस्युरु प्रथस्वोरु (कम्पम्) 1.2.12.2
- 35. सि एहीरस्या वह देवान्देवयते 1.2.12.3
- 36. भूतेभ्यस्त्वा विश्वायुरिस 1.2.12.3

त्वा । विश्वायुः = (विश्वा<mark>युष्ट्</mark>वा)

(Refer PS 6.5 - AyuH followed by 't' becomes ShT)

37. **एक इन्मही देवस्य** - 1.2.13.1

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)
```

- 38. कृणुष्व पाजः (अलोप अनुवाकम्) 1.2.14.1
- 39. आ प्र यच्छ दक्षिणादोत सव्यात् । (1.2.13.2 & 3)
- 40. याहि राजेवामवा थ् इभेन । 1.2.14.1 । - - । अमवान् = (अमवा ् अमवान्)
- 41. अस्ताऽसि विद्ध्यं रक्षस स्तपिष्ठैः 1.2.14.1
- 42. **यो अन्त्यग्ने माकि**ष्टे 1.2.14.2

अन्ति । अग्ने = (अन्त्यग्ने ऽग्ने, ऽग्ने अन्त्यग्ने)

43. प्रत्या ऽऽतंनुष्व न्यमित्राण् ओषतात् – 1.2.14.2

अमित्रान् । = (अमित्रां ् अमित्रान्) (Refer PS 9.21)

- 44. प्रतिविद्ध्याद्ध्यस्मदाविष्कृणुष्व 1.2.14.2
- 45. उपत्मन् दोषावस्त दीदिवा एसमनु द्यून् । 1.2.14.4
- 46. सुमनसः सपेमाभि द्युम्ना 1.2.14.4

सपेम । अभी । = (अभ्यभिषपेम) (Refer PS 6.4 preposiiton aBi followed by 's' becomes Sh in a padam without Swaram.)

- 47. निषद्याऽग्ने तव नः पान्त्वमूर 1.2.14.5 = (अग्ने ऽग्ने)
- 48. <u>ररक्षतान्थ्</u> सुकृतो (तान् = (ता⊌ स्तान्) 1.2.14.5 [Refer PS 6.14 'tAn' followed by 't' becomes (gg)st]

घनसन्धः – प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रश्नः (1.2)

- 49. इद्रिपवो ना ह देभुः ॥ 1.2.14.5,&1.1.14.6
- 50. अया ते अग्ने समिधा 1.2.14.6
- 51. **रक्षसे हन्तवा उ। मदे चिदस्य प्ररुजन्ति** 1.2.14.7

_____

Section 2- Katina Ghana panchaati

- 51. पातमास्य यज्ञस्योदृचं 1.2.2.2
- 52. **मा मा हि**्सीः कृष्यै 1.2.2.3
- 53. **यज्ञेष्वीद्यः** ॥ 1.2.3.2
- 54. **अ**्शुर**्**शुस्ते देव 1.2.11.1

---- प्रथम काण्डे द्वितीयः प्रञ्नः समाप्तः ---=============

घनसन्धः - प्रथम काण्डे तृतीयः प्रश्नः (1.3)

1.3 प्रथमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः -(अग्निष्टोमे पशुः)

Section 1 - General panchaati

- 1. विश्वजनस्य छाया परि त्वा = (परिच्छाया) 1.3.1.2 (pari+CAyA- augmented with c before C)
- 2. अजोऽस्येकपादहिरसि (कम्पम्) 1.3.3.1
- 3. अन्यकृतेभ्य उरु यन्ताऽसि (कम्पम्) 1.3.4.1
- 4. अदित्याः सदोऽस्यदित्याः सद आ सीदैष वो देव सवितः

देव । सवितः । = (सवितर् देव) 1.3.4.2

(Refer PS 8.8 savitaH, visargam is 'r')

5. रायस्पोषंण नमो देवेभ्यः - 1.3.4.2

पोषेण । नमः । = (नमस्पोषेण)

(Refer PS 8.28 - aH sound followed by po visargam becomes 's')

- 6. मय्यभूदेषा सा त्वयि 1.3.4.3
- 7. अत्यन्यानगां नान्यानुपा गामर्वाक्तवा 1.3.5.1
- 8. पृथिवीमुपरेण दृष्ह ते ते धामान्युश्मसी 1.3.6.1
- 9. अत्राह तदुरुगायस्य 1.3.6.2
- 10. मा देवानां मिथुया कर्भागधेयं ॥ 1.3.7.2

घनसन्धः – प्रथम काण्डे तृतीयः प्रश्नः (1.3)

11. यज्ञपतिं प्रियधाऽऽ विशत - 1.3.8.1

प्रियधा । आ । विशत । (त्रि क्रमम्)

- 12. नमस्त आतानाऽनर्वा प्रेहि 1.3.8.2
- 13. या ते प्राणाञ्छुग्जगाम 1.3.9.1
- 14. वायो वीहिं स्तोकाना⊌ 1.3.9.2
- 15. हविष्मतीरिमा आपो हविष्मान् देवो अद्ध्वरो हविष्मा ् आ विवासित हविष्मा ् अस्तु सूर्यः ॥ – 1.3.12.1 (Refer PS 9.21 for change of 'n' to (gm) before vowel)
- 16. राजनेहाव रोह मा भेर्मा सं 1.3.13.1
- 17. **कार्.षिरस्यपाऽपां –** 1.3.13.2
- 18. त्वमंग्ने रुद्रो असुरो (अलोप अनुवाकम्) 1.3.14.1
- 19. पुरुनिष्ठ ऋतावा धर्ता कृष्टीनामुत 1.3.14.1 & 14.2
- 20. **स आयुरा ऽगाथ्सुरभिः** 1.3.14.2 –
- 21. तवोत्यञ्याम रियेण् रियवः सुवीरं । (कम्पम्) 1.3.14.3
- 22. **द्युम्नमंजराजरं ते ॥** 1.3.14.3
- 23. वि हीमिद्धो अख्यदा रोदसी 1.3.14.2

घनसन्धः – प्रथम काण्डे तृतीयः प्रश्नः (1.3)

- 24. **अ**ग्ने रायो नृतमस्य (लोपम्) 1.3.14.6
- 25. चर्.षणीरभ्यांसा वाजेषु (कम्पम्) -1.3.14.7
- 26. वद्मा हि सूनो अस्यद्मसद्धा चक्रे 1.3.14.7
- 27. अजस्रिमन्थान एनं 1.3.14.5

अजस्रम् । इन्धानः । = (इन्धानो ऽजस्रम्)

- 28. **राजेव जेरवृके क्षेष्यन्तः** ॥ 1.3.14.7
- 29. अग्निः शुचिव्रततमः (शुचिव्रततमो अग्निः) 1.3.14.8

_____

Section 2 - Katina Ghana panchaati

- 30. हविष्मतीरिमा आपो हविष्मान् 1.3.12.1
- 31. चर्.षणीरभ्यांसा वाजेषु सासहत्॥ 1.3.14.7

---- प्रथम काण्डे तृतीयः प्रञ्नः समाप्तः --------

घनसन्धः – प्रथम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः (1.4)

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः)

```
Section 1 - General panchaati
```

- 1. यजमानायोरु राया कृद्ध्यधि 1.4.1.2
- 2. हि ्सिष्टं प्रागपागुदगधराक् 1.4.1.2
- 3. कृधि विश्वेभ्यस्वा 1.4.2.1

(Refer PS 8.25 visarga sound aH followed by kRudhi)

- 4. मनस्त्वा अष्टूर्वन्तरिक्षमन्विहि स्वाहा त्वा-(कम्पम्) 1.4.2.1
- 5. द्यावापृथिवी अन्तरुर्वन्तरिक्षम् (कम्पम्) 1.4.3.1
- 6. मनस्त्वा उष्टूर्वन्तरिक्षमन्विहि (कम्पम्) 1.4.3.1
- 7. उप प्रयोभिरा गतमिन्दवो वामुशन्ति हि ॥ 1.4.4.1
- 8. उपो ते अन्धो मद्यम् (अन्धो उन्धः) 1.4.4.1
- 9. **ममेदिह श्रुंत्र ् हवं । -** 1.4.5.1
- 10. अश्विनावेह गच्छतं । 1.4.7.1
- 11. एकांदश स्थाऽफ्सुषदा अफ्सुषदः = (अफ्सुषदो ऽफ्सुषदः)

1.4.10.1

घनसन्धः – प्रथम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः (1.4)

- 12. जनानामासन्ना पात्रं 1.4.13.1
- 13. अच्युताना-मच्युतक्षित्तम एषः- (लोपम्) 1.4.13.1
- 14. सर्सपेऽस्यहस्पत्यायं त्वा ॥ 1.4.14.1
- 15. इन्द्रांग्नी आ गत्र सुतं गीर्भिर्नभः 1.4.15.1
- 16. नेन्द्र सश्चिस दाशुषे । उपोपेन्नु मघवन्न् 1.4.22.1
- 17. अग्न(3) इ पत्नीवा(3): [अग्न(3) अग्न(3) इ] 1.4.27.1
- 18. उत्तिष्ठन्नोजसा सह पीत्वा शिप्रे अवेपयः । 1.4.30.1
- 19. वाममु श्वो दिवेदिवे वामम् 1.4.23.1
- 20. श्रविष्ठ धृष्णवा गहि । आ त्वा पृणक्तु 1.4.39.1
- 21. **रक्षा मार्किर्नो अघरा (लोपम्) (माकी रक्ष रक्षा)** 1.4.24.1 (Refer PS 3.8 elongation of vowel rakSha to rakshA)
- 22. देव भूरेरया धिया वामभाजः 1.4.23.1
- 23. ईयुष्टे ये पूर्वतराम् 1.4.33.1

(Refer PS 6.5 lyuH followed by te becomes ShTe)

- 24. अस्माभिरू नु प्रतिचक्ष्याऽभूदो ते यन्ति 1.4.33.1
- 25. **आ तिष्ठ वृत्रहन् रथं (वृत्रहन्तिष्ठ)** 1.4.37.1
- 26. इन्द्रमिद्धरी वहतोऽप्रतिधृष्टशवसं 1.4.38.1

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः (1.4)
27. कृणुहि विश्वतो नः ॥ – (विश्वत स्कृणुहि) – 1.4.42.1
28. वो रूपमभ्यैमि वयसा वयः । - 1.4.43.2
29. वि भजतु वर्.षिष्ठे अधि नाके ॥
एतते अग्ने राध ऐति सोमच्युतं तन्मित्रस्य पथा नयर्तस्य
पथा प्रेत चन्द्रदक्षिणा - 1.4.43.2
30. धाता रातिः - (अलोपम् अनुवाकम्)
धता । रातिः । = (राती रातिः) - 1.4.44.1
31. प्रयति यज्ञे अस्मिन्नग्ने होतारमवृणीमहीह ।
ऋधगयाडृधगुताऽशमिष्ठाः - 1.4.44.2
अस्मिन्न् । अग्नें । = (अग्ने उग्ने अस्मिन्न् )
32. विश्वेऽस्मे धत्त वसवो वसूनि ॥
यानाऽवह उशतो देव देवान् तान् प्रेरय स्वे अग्ने सधस्थे।
1.4.44.2 & 1.4.44.3
```

अग्ने । सधस्थे । = (सधस्थे उग्ने अग्ने सधस्थे)

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः (1.4)
33. पन्थामन्वेतवा उ । अपदे पादा प्रतिधातवेऽकरुताऽपवक्ता
हृदयाविधश्चित्॥ - 1.4.45.1
34. अपान्नपात् प्रतिरक्षन्नसुर्यं – 1.4.45.1
35. समुद्रे ते हृदयमफ्स्वन्तः । – (कम्पम्) - 1.4.45.2
36. त्वा यज्ञपते हविभिं: । - 1.4.45.2
यज्ञपते । हविर्भिः ।= (हविर्भिर्. हविभिर्र. यज्ञपते यज्ञपते हविर्भिः)
37. देवकृतमेनोऽयाडव मर्त्यैर्मर्त्यकृतमुरोरा नो देव रिषस्पाहि – 1.4.45.2
38. एधोऽस्येधिषीमहि समिदसि - 1.4.45.3
39. यस्त्वा हृदा - (अलोप अनुवाकम्) -1.4.46.1
40. मन्यमानो उमर्त्यं मर्त्यो जोहंवीमि । - 1.4.46.1
अमर्त्यम् । मर्त्यः । = ( मर्त्यो अमर्त्यम् )
41. जातवेद उ लोकमंग्ने कृणवः स्योनं । – 1.4.46.1
42. त्वे सु पुत्र शवसोऽवृत्रन् - 1.4.46.1
43. न त्वामिन्द्राति रिच्यते ॥ - 1.4.46.1
44. यदी ं सबाधः पितरं — 1.4.46.2
```

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः (1.4)
```

```
45. अपो अन्वचारिषं - 1.4.46.2
```

```
46. हिकमस्यग्ने विभावसुः। - 1.4.46.2
```

```
अयम् । नः । = (नो ऽयमयम्)
```

```
अग्निः । वरिवः । = ( वरिवो वरिवो अग्निः )
```

48. उदंग्ने शुचयस्तव वि ज्योतिषा ॥ - 1.4.46.3

Section 2 - Katina Ghana panchaati

- 49. सोमं: पिबतु यत्ते 1.4.1.2
- 50. **अयं ँवां मित्रावरुणा** 1.4.5.1
- 51. **कदा चन स्तरीरसि** 1.4.22.1
- 52. वाममद्य संवितर्वाममु 1.4.23.1
- 53. **ईयुष्टे ये पूर्वतरामपश्यन्** 1.4.33.1
- 54. **वो रूपमभ्यैमि वयसा वयः ।** 1.4.43.2
- 55. अनु मार्ष्टु तनुवो यद्विलिष्टं ॥ 1.4.44.2

---- प्रथम काण्डे चतुर्थः समाप्तः ---

_____

1.5 प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – (पुनराधानं)

```
Section 1 - General panchaati
1. वसु सं न्यंदधतेदमुं नो भविष्यति यदि - 1.5.1.1
2. तदस्य सहसाऽऽदिथ्सन्त सोऽरोदीद्यदरोदीत् - 1.5.1.1
3. अदक्षिण्यमश्रुज् हि यो बर्.हिषि - 1.5.1.2
4. भाग्यसान्यथं व इदमिति - 1.5.1.2
5. तं पूषाऽऽधत्त तेन - (त्रि क्रमम्) -1.5.1.2
तम् । पूषा । आ । अधत्त । तेन
6. तं <mark>त्वष्टाऽऽधत्त तेन – (त्रि क्रमम्) –</mark> 1.5.1.3
तम् । त्वष्टां । आ । अधत्त । तेनं ।
7. तं <mark>धाताऽऽधत्त तेन</mark> – (त्रि क्रमम्) 1.5.1.3
पदानि – तम् । धाता । आ । अधत्त । तेन ।
8. ऋर्डि वैद र्ध्नोत्येव योऽस्यैवं - 1.5.1.3 & 1.5.1.4
9. अथो शान्तिरेवास्यैषा - 1.5.1.4
10. अब्रवीद्यो मद्देवत्य - (धन कम्पम्) - 1.5.1.2
```

- 11. सैवास्यर्ब्धिः सं वै 1.5.2.2
- 12. तदकरुपा ्शु यजित 1.5.2.3
- 13. एकादशकपालमनु निर्वपेद् (निर् णिः) 1.5.2.5

PS 7.2 – niH followed by n becomes N

- 14. नाऽऽर्तिमार्च्छति 1.5.2.5
- 15. पितरं च प्रयन्थ्सुवः ॥ (प्रय⊌श्च) 1.5.3.1
- 16. प्राणादपानत्यन्तश्चरति 1.5.3.1
- 17. वसंवश्च समाभरत्र्॥ (समाभर⊌श्च) 1.5.3.2
- 18. पुनर्नः पाहि विश्वतः ॥ (विश्वत स्पाहि) 1.5.3.2

PS 8.23 visargam aH followed by p, visargam becomes 's'

- 19. अजरं कृत्वा ऽऽधत्तेऽथो पूतम् (त्रि क्रमम्)–1.5.4.1.
- 20. इत्याहापं हुत एवास्मै 1.5.4.2
- 21. बृहस्पतिवत्यर्चीप 1.5.4.3

ऋचा । उप । = (उपा र्च र्चो)

PS 10.9 - preposition upa becomes upA, Ru become 'r'.

22. **अव रुन्धे पुनरूर्जा** – 1.5.4.4

रुन्धे। पुनः। = (पुना रुन्धे)

Refer PS 8.17 elongation of vowel sound of visargam before 'r'.

- 23. यजमानमेवोर्जा च रय्या च 1.5.4.4
- 24. उपप्रयन्तो अद्ध्वरं (अलोप अनुवाकम्) 1.5.5.1
- 25. ककुत्पतिः पृथिव्याः 1.5.5.1

कुकुत्। पतिः। पृथिव्याः। = (पृथिव्या स्पतिष् पतिः)

PS 8.23- "iH" visargam becomes Sh before patiH; aH sound 's'.

- 26. **अ**ग्ने देवां **इहा ऽऽ∗वह ।** 1.5.5.3
- ्रा अग्ने । देवान् । = **(देवाल् अग्ने ऽग्ने)**
- 27. आयुर्दा अग्नेऽयायुर्मे देहि वर्चोदा अग्नेऽसि
- 1.5.5.3 & 1.5.5.4 (अग्ने अग्ने) (alopam)
- 28. सपलदंभनं वर्षिष्ठे अधि नाके ॥ 1.5.5.4 (अधि नाके नाके अध्यधि नाके)
- 29. अभुः स्थाम्भो वो भक्षीय महः स्थ महो वो भक्षीय । । । । । । । सहः स्थ सहो वो भक्षीयोर्जः स्थोर्जः वः – 1.5.6.1
- 30. योनाविहैव स्तेतो माऽप गात 1.5.6.1
- 31. विश्वरूपीरा मोर्जा विशा ऽऽगौपत्येना 1.5.6.2
- 32. उप त्वाऽग्ने दिवेदिवे 1.5.6.2

- 33. अग्ने त्वं नो अन्तमः । 1.5.6.2 & 1.5.6.3
- (अग्ने ऽग्ने) (अन्तमो उन्तमः)

PS 11.13 No elision for 'a' of antamaH following naH

- 34. स्योना मा ऽऽविशतेरा मदः। 1.5.6.3
- 35. कृणुहि ब्रह्मणस्पते । 1.5.6.3

कृणुहि । ब्रह्मणः । = (ब्रह्मणः कृणुहि)

- 35. तामाशिषमा शासे ऽमुष्मै 1.5.6.4
- 36. एष योऽसामोपप्रयन्तः 1.5.7.1
- 37. युनक्त्युपेत्याह प्रजा वै 1.5.7.1
- 38. उपैत्यस्य प्रलामनु द्युतमित्याह 1.5.7.1
- 39. पशवो वै रियः पशून् (रियी रियः) 1.5.7.2
- 40. ऋतवं ऋतुष्वेव प्रति 1.5.7.3
- 41. दम एवास्यैष उप तिष्ठते याच्नैवास्यैषोप तिष्ठते -1.5.7.4
- 42. एतया ह स्म वै 1.5.7.6
- 43. इत्याहैतत्त्वमसीदमहं भूयासमिति वावैतदाह त्वमग्ने । । । । । । सूर्यवर्चा असीत्याहाऽऽशिषमेवैतामा शास्ते ॥ – 1.5.7.6
- 44. **असुराणां ्र शततर्.हां ७ स्तृहन्ति –** 1.5.7.6

- 45. तादृगेव तदायुर्दा अंग्ने (अलोपम्) 1.5.7.4
- 46. वर्चोदा अग्नेऽसि (अलोपम्) 1.5.7.4
- 47. तनूपा अग्नेऽसि (अलोपम्) 1.5.7.4
- 48. होषोऽग्ने यन्में (लोपम्) 1.5.7.5
- 49. इत्याहाम्भो ह्येता महः 1.5.8.1
- 50. **आहोर्जो होता रेवतीः** 1.5.8.1 & 1.5.8.2
- 51. इहैव स्तेतो माऽपं गातेत्याह 1.5.8.2
- 52. इष्टक् चिद्वा अन्योऽग्निः पशुचिद्वन्यः सर्हितासि विश्वरूपीरिति विश्
- 53. र्गार्.हंपत्यमुपतिष्ठत आऽस्य वीरः 1.5.8.3 &1.5.8.4
- 54. **इत्यांह न स्तरी ए रात्रिं** − 1.5.8.4
- 55. दधात्यस्कन्दायाग्ने गृहपते 1.5.8.5
- 56. हेमन्तानिन्धिषीयेति वावैतदाह 1.5.8.5
- 57. यस्य पुत्रोऽजातः स्यात् तेज्रस्व्येवास्य । ब्रह्मवर्च्सी पुत्रो जायते तामाशिषमा शासे ऽमुष्मै – 1.5.8.5
- 58. रेत एव तथ्सिञ्चित प्रैव (प्र प्र सिञ्चित) 1.5.9.1

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः (1.5)
```

- 59. रात्रिया अध्यहरभि पशून् निः-(निर् णिष् पशून्)- 1.5.9.3
- 60. **इममेवाग्नि** स्तवानि स मा स्तुतः 1.5.9.4
- 61. सो ऽमुँलोकं गत्वा पुनिरिमं ँलोकम्भ्यद्ध्यायथ् सः (कम्पम्) – 1.5.9.4
- 62. सर्वमायुरेत्यभि वा एषः (कम्पम्) 1.5.9.5
- 63. तमो रात्रिर्यत् (रात्री रात्रिः) 1.5.9.6
- 64. इत्याहुर्मनुष्यायेत्रवै योऽहरहराहृत्याऽथैनं

॥ याचित स इन्वैतमुपार्च्छत्यथ कः — 1.5.9.6 (Ghanam as per GS)

64.1 पदानि – इत्। नु। वै

घन पूर्व पदानि – इत् नु नु इत् इत् नु वै वै नु इत् इत् नु वै

घन वाक्यम् – इनु न्विदिन्वै वै न्विदिन्वै

Ref PS 5.13 nu+vai = nvai; lopam of v

- 64.2 उप । ऋच्छति । अथ । = (उपोपा र्च्छत्यथा ऽथ र्च्छति)
- 65. ताञ्छन्दोभिरन्वविन्दद् 1.5.9.7

तान् । छन्दोभिः । = ता ७स्तान् छन्दोभिः

छन्दोभिः । अनुं । = अन्वनु छन्दोभिः

66. न तत्र जाम्यस्तीत्याहुः – 1.5.9.7

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः (1.5)
```

- 67. यः पराङ् विष्वङ् प्रजया पशुभिरेति कवातिर्यङ्किवोपं तिष्ठेत । नैनं – (पराङ्कः यः) – 1.5.9.7
- 68. पुनरा मदैतोस्तवाहं 1.5.10.1
- 69. अषाढो अग्निः (अषाढो अषाढः) 1.5.10.1 & 10.2
- 70. त्वत्पितारो अग्ने **(अ**ग्ने ऽग्ने) 1.5.10.2
- 71. तेषां छिन्नं प्रत्येतत् = । छिन्नम् । प्रति । (प्रतिच्छिन्नं) 1.5.10.4
- 72. वैश्वानरो न ऊत्याऽऽ प्र यातु परावतः । -

(अलोप अनुवाकम्) – 1.5.11.1

- 73. वैश्वानरो न ऊत्याऽऽ प्र यातु (त्रि क्रमम्) 1.5.11.1
- 74. पृष्टो विश्वा ओषधीरा विवेश । 1.5.11.1
- 75. अपृणा जायमानः । (जायमानो ऽपृणाः) 1.5.11.2
- 76. अस्माकमग्ने मघवथ्सु 1.5.11.2

अस्माकम् । अग्ने । = (अग्ने अग्ने ऽस्माकम्)

PS 12.7 - 'a' in asmAkam elides/lopam

77. अवं यज्ञेभिरीमहे हविर्भिः-(हविर्भिर्. हविर्भिः) 1.5.11.3

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे पञ्चमः प्रश्नः (1.5)
```

- 79. **मरुतो यद्धवो दिवः** 1.5.11.4
- 80. **या वः शर्म** 1.5.11.5
- 81. **आ** तू न उप गन्तन ॥ 1.5.11.4 &1.5.11.5 (Ghanam as per GS)
- 81.1 पदानि आ। तु। नः।

घन पूर्व पदानि – आ तु तु आ आ तु नः नः तु आ आ तु नः । । । । घन वाक्यम् – आ तु त्वा तू नो न स्त्वा तू नः।

82. अदितिर्न उरुष्यत्वदितिः शर्म यच्छतु ।

अदितिः पात्वर्हसः ॥ महीमूषु मातरम् – 1.5.11.5

82.1 पातु । अर्हसः = (अर्हसो अर्हस्पातु)

(Ghanam as per GS)

82.2 पदानि – महीम् । उ । सु । मातरम् ।

घन पूर्व पदानि – महीम् उ उ महीम् महीम् उ सु सु उ महीम्

महीम् उ सु।

घन वाक्यम् – मही मु वु महीम् मही मू षु सू महीम् मही मू षु।

82.3 पदानि — उ सु मातरम्
घन पूर्व पदानि — उ सु सु उ उ सु मातरम् मातरम् सु उ उ
सु मातरम् ।
सु मातरम् ।
घन वाक्यम् — ऊ षु सू षु मातरम् मातर्थ् सू षु मातरम् ।

Section 2 - Katina Ghana panchaati

- 83. देवासुराः सँयत्ता आसन्ते देवा विजय 1.5.1.1
- 84. पूषाऽऽर्द्ध्नोत् तस्मात् पौष्णाः 1.5.1.3
- 85. देहि वर्चोदा अंग्नेऽसि 1.5.5.4
- 86. सं पश्यामि प्रजा अहमिडप्रजसः 1.5.6.1
- 87. स्ट्हिताऽसि विश्वरूपीरा मोर्जा 1.5.6.2
- 88. अयज्ञो वा एष योऽसामोपप्रयन्तः 1.5.7.1
- 89. अग्निहोत्रं जुहोति यदेव किं 1.5.9.1
- 90. त्वष्टा रूपाणि विकरोति 1.5.9.2
- 91. रात्रिं प्राऽविशान्ते देवा हीना 1.5.9.3
- 92. आदित्यो वा अस्माल्लोकादमुं 1.5.9.4
- 93. एवं विद्वान्गिप्तिष्ठते 1.5.9.5
- 94. नक्तमुपतिष्ठते ज्योतिषैव 1.5.9.6

- 95. आहिताग्नेराशी र्यदग्निमुपतिष्ठते 1.5.9.7
- 96. मम नाम प्रथमं जातवेदः 1.5.10.1
- 97. वैश्वानरो न ऊत्याऽऽ प्र यातु परावतः । 1.5.11.1

______

---- प्रथम काण्डे पञ्चमः समाप्तः ----

घनसन्धः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)

1.6 प्रथमकाण्डे षष्टः प्रश्नः – (याजमानकाण्डं)

Section 1 - General panchaati

- 1. जिन्वाज्यस्याज्यमिस सत्यस्य सत्यमिस -1.6.1.1
- 2. अस्मै वोढवे जातवेदः ॥ -1.6.2.1
- 3. यन्मे अग्ने अस्य यज्ञस्य 1.6.2.1
- 4. वागस्यैन्द्री संपत्नक्षयणी वाचा मेन्द्रियेणा ऽऽविंश (कम्पम्)
  - 1.6.2.2 & 1.6.2.3
- 5. अहं देवयज्यया चक्षुष्मान् भूयासम् 1.6.2.3

(चक्षुष्मा अक्षुष्मान्)

- 6. सुरूपवर,षवर्ण एहीमान् भद्रान् दुर्या अभ्येहि मामनुव्रता न्यु शीर,षाणि मृढ्विमिड एह्यदित एहि सरस्वत्येहि । । । । । । । । । । । रित्तरिस रमितरिस सूर्न्यसि जुष्टे जुष्टिं तेऽशीयोपहूत उपहवं तेऽशीय सा मे । 1.6.3.1 & 1.6.3.2
- 7. यूज्ञो देवा 🗸 अप्येत्वस्मास्विन्दः 1.6.3.2

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)
8. अगन्म सुवः सुवरगन्म सन्दृशः – 1.6.6.1
(Ghana vaakyam given in GS)
द्वि पदम् = अगन्म । सुवः । सुवः । अगन्म । सन्दृशः ।
पदानि – अगन्म सुवः सुवः
8.1 घन पूर्व पदानि – अगन्म सुवः सुवः अगन्म अगन्म सुवः
सुवः सुवः सुवः अगन्म अगन्म सुवः सुवः।
घन वाक्यम् – अगन्म सुवः सुवरगन्मागन्म सुवः सुवः ॥
सुवः सुवः ॥
Note: Some paddhatis recite only 6 padams and not 7. (dvipadam)
8.2 <mark>पदानि – सुवः अगन्म सन्दृशः ।</mark>
______
घन वाक्यम् – सुव रगन्मागन्म सुवः सुव रगन्म सुन्दृशः
सन्दृशो जन्म सुवः सुवं रगन्म सन्दृशः ॥
9. तस्मै ते माऽऽ वृक्षि सुभूरिस - (त्रि क्रमम्) 1.6.6.1
10. समिद्धो अग्ने मे दीदिहि - 1.6.6.2
( अग्ने ऽग्ने) ( मे अग्ने)
11. सो अस्मार् अधिपतीन् - ( अस्मार् अस्मान्) - 1.6.6.4
```

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)
```

- 12. गोमा ् अग्नेऽविमा ् अश्वी युज्ञो नृवथ्संखा (कम्पम्) 1.6.6.4
- 13. गोमाएं अग्नेऽविमाएं अश्वी युज्ञो नृवथ्संखा 1.6.6.4 (अविमाएं अविमाएं अग्ने)

PS Ref - 9.21 avimAn - n becomes (gm) before following vowel. Same for idAvAn given next.

- 14. इडावार् एषो असुर **(इडावार् इडावान्)** –1.6.6.4
- 15. **कस्य वाऽह देवा यज्ञम्** -1.6.7.1
- 16. **आवनीयों उन्तराउग्नी पंशूनां** 1.6.7.1&1.6.7.2

देवाः - 1.6.7.1&1.6.7.2

- 18. उपवसेत् पितृदेवत्यः स्यात् (प्रचयम्) 1.6.7.3 ग । उपवसेत् । पितृदेवत्यः । स्यात् ।
- 19. **अपोऽ२ञति तन्नेवाशितं नेव (कम्पम्)** 1.6.7.4
- 20. अनयैवैनाः प्र णयति 1.6.8.2 एनाः । प्र । = **(प्र प्रैनाः)**
- 21. पितृदेवत्यानि स्युर्यथ् सह (प्रचयम्) 1.6.8.2

पितृदेवत्यानि । स्युः । यत् । सह ।

घनसन्धः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)

- 22. वर्त्रं नेदन्त्यति वाचं मनो वावैता नार्ति नेदन्तीति मनसा -1.6.8.2
- 23. उखां चाधि श्रयत्यव च हन्ति 1.6.9.3
- 24. एताभिरेवोप सादयेत् 1.6.10.3
- 25. अथं ब्राह्मणोऽनाशीर्केण 1.6.10.4
- 26. वागस्यैन्द्री संपत्नक्षयणी वाचा मेन्द्रियेणाऽऽविशेत्याहैन्द्री
- वै वात् (कम्पम्) 1.6.10.6
- 27. यज्ञो वै सूनृता ऽऽश्रावयेत्यैवैनामहृत् 1.6.11.2
- 28. यजेत्युदनैषीद्ये यजामह इत्युपाऽसदद्वषट्कारेण 1.6.11.3
- 29. प्रावर्.षयन्नभ्यस्तनयन् (कम्पम्) 1.6.11.4
- 30. यथापूर्वं कल्पन्ते कल्पन्तेऽस्मै 1.6.11.5
- 31. अमुं दभेयमित्याहैतया वै 1.6.11.6
- 32. चक्षुष्मान् भूयासमि (चक्षुष्मा⊌ श्रक्षुष्मान्) -1.6.11.5
- 33. चक्षुंरात्मन् धंते (आत्म७ श्रक्षुः) 1.6.11.5
- 34. इत्याहेन्द्रियाव्येवान्नादः 1.6.11.6
- 35. इन्द्रं वो विश्वतस्परि हवामहे (अलोप अनुवाकम्) 1.6.12.1

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)
```

```
36. क्षत्रमनु सहौ यज्तत्रेन्द्र - 1.6.12.2
```

(सहो उनु)। (सहो अन्वनु)।

37. स्त्रा ते विश्वमनु वृत्रहत्ये । — 1.6.12.2

(वृत्रहत्ये ऽनु विश्वं) । (वृत्रहत्ये अन्वनु) ।

38. **ऋषिर्.ह दीर्घश्रुत्तम** – 1.6.12.2

(Ghana vaakyam given in GS)

38.1 पदानि – ऋषिः । ह । दीर्घश्रुत्तमः ।

घन पूर्व पदानि – ऋषिः ह ह ऋषिः ऋषिः ह दीर्घश्रुत्तमः

दीर्घश्रुत्तमः ह ऋषिः ऋषिः ह दीर्घश्रुत्तमः ।

घन वाक्यम् – ऋषिर्. ह हरिष्र्. ऋषिर्. ह

दीर्घश्रुत्तमो दीर्घश्रुत्तमो हर्षिर्. ऋषिर्. ह दीर्घश्रुत्तमः ।

- 39. पक्वमैरय आ सूर्यम् 1.6.12.3
- 40. **गायत्रिणो गायत्रिणो ऽर्चन्त्यर्कमर्किणः** 1.6.12.2 &1.6.12.3
- 41. अल्होमुचे प्र भरेम (अल्होमुचे ऽल्होमुचे)- 1.6.12.3
- 42. पार्यादिन्द्रमहः। (अह्रो अहः)- 1.6.12.3
- 43. अनवस्ते रथम् 1.6.12.6

अनवः। ते। = (ते ऽनवो ऽनवः)

घनसन्धिः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)

- 44. अप्हसो यत्र (अप्हसो अप्हसः) 1.6.12.3 (alopam)
- 45. अधस्पदं तमीं कृधि यो अस्माएं अभिदासति॥ 1.6.12.4

कृधि। यः। =। (कृधि यो यस्कृधि)। (अस्मा ए अस्मान्)

- 46. अपानुदो जनमित्रयन्तमुरुं देवेभ्यो अकृणोरु लोकं ॥ -1.6.12.4 अप । अनुदः । = (अपानुदो ऽनुदो अपापानुदः)
- 47. भामितो ऽमित्रस्याऽभिदासतः ॥ 1.6.12.5

अमित्रस्य । अभिदासतः । =(अभिदासदो अभिदासदो अमित्रस्य)

- 48. अवर्द्धयन्नहये हन्तवा उ ॥ 1.6.12.6
- 49. अनश्वासो ये पवयोऽरथा (लोपम्) 1.6.12.6

Section 2 - Katina Ghana panchaati

- 50. सं त्वा सिञ्चामि यजुषा 1.6.1.1
- 51. अग्निर्मा दुरिष्टात् पातु 1.6.3.1
- 52. अगन्म सुवः सुवरगन्म 1.6.6.1
- 53. बभूव स प्रजज्ञे स वावृधे । 1.6.6.4
- 54. वा आरण्यमिन्द्रियमेव 1.6.7.4
- 55. **एवैनं ँयुनिक यज्ञस्य** 1.6.10.2
- 56. कुरुते सँवथ्सरे 1.6.10.3

घनसन्धः – प्रथम काण्डे षष्ठः प्रश्नः (1.6)

- 57. यो वै सप्तदशं प्रजापतिं 1.6.11.1
- 58. उदयनं वैद प्रतिष्ठितेनारिष्टेन 1.6.11.2
- _ _ _ । । । 59. श्रौषडित्युपावास्नाग्यजेत्युदनैषीद्ये यजामह – 1.6.11.3
- 60. **अजनयुन्. ये यजाम**ह् इति 1.6.11.4

--- प्रथम काण्डे षष्ठः समाप्तः ---

1.7 प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः -(याजमान ब्राह्मणं)

Section 1 - General panchaati 1 तामाह्रियमाणामभि मन्त्रयेत सुरूपवर्.षवर्ण एहीति पशवः (कम्पम्) - 1.7.1.1 2 यज्ञोऽसुराज् अदुहत् – (असुराज् असुरान्)-1.7.1.1 3 सा मे सत्याऽऽशीरस्य यज्ञस्य - 1.7.1.2 4 स्तना इडोपहू तेति वायुर्वथ्सो यर्.हि होतेडामुपह्वयेत तर्.हि यजमानः - 1.7.1.2 5 स त्वा इडामुप ह्रयेत य इडामुपह्रयात्मान मिडायामुपह्रयेतेति सा नः प्रिया सुप्रतूर्तिर्मघोनीत्याहेडामेव - 1.7.1.4 6 अक्षितिमेवोपैति कुर्वतो मे मोप दसदित्याह - 1.7.1.6 7 सा न छिनती(3) इति छिनतीति होवाच - 1.7.2.1 8 न छिनती(3) इति न छिनतीति होवाच - 1.7.2.4 9 वाव तौ तत् पर्यवदतां या यज्ञे - 1.7.2.2 10. दक्षिणैवास्यैषाऽथौ यज्ञस्यैव छिद्रमपि दधाति - 1.7.3.1 -(अपि छिद्रम्)

- 11. तदन्वाहार्यस्यान्वाहार्यत्वं 1.7.3.2
- 12. यज्ञेन वा इष्टी पक्वेन पूर्ती 1.7.3.3
- 13. स त्वेवेष्टांपूर्ती प्रजापतेः 1.7.3.3
- 14. वै देवा उज्जितिमनूदजयन् 1.7.4.2
- 15. तर्.हिं ब्रूयादेमा अग्मन्नाशिषः 1.7.4.3
- 16. पशूनाप्नोत्यास्य प्रजायां 1.7.4.6
- 17. ध्रुवामेवाऽऽप्याययति तामाप्यायमानां 1.7.5.1
- 18. लोकाननपजय्यमभ्यजयन् (कम्पम्) 1.7.5.4
- 19. तस्मै ते मा ऽऽ वृक्षीत्याह (त्रि क्रमम्) 1.7.6.1
- 20. इत्येष वा अस्य लोकस्य प्रत्यवरोहो यदाहेदमृहमृमुं 1.7.6.2
- 21. समिद्धो अग्ने मे दीदिहि समेद्धा ते 1.7.6.4
- 22. यज्ञ एति न नि वर्तते पुनः 1.7.6.7
- 23. तम्भि नि वर्तते (कम्पम्) 1.7.6.7
- 24. अन्तरमृतमफ्सु भेषजम् (कम्पम्) 1.7.7.2
- 25. देव सवितः प्र सुव (अलोप अनुवाकम्) 1.7.7.1

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे सप्तमः प्रश्नः (1.7)
```

```
26. पतत्री ते नोऽग्नयः पप्रयः पारयन्तु ॥ - 1.7.7.2
ते । नः । अग्नयः । पप्रयः । पारयन्तु ॥
(Ghanam given in GS)
26.1 <mark>पदानि</mark> – ते नः अग्नयः
घन पूर्व पदानि – ते नः नः ते ते नः अग्नयः अग्नयः नः
तेते नः अग्नयः।
घन वाक्यम्-ते नो नस्ते ते नोऽग्नयो अग्नयो न स्ते ते
नोऽग्नयः।
26.2 पदानि -नः अग्नयः पप्रयः
घन पूर्व पदानि – नः अग्नयः अग्नयः नः नः अग्नयः
घन वाक्यम् – नोऽग्नयो अग्नयो नो नोऽग्नयः पप्रयः पप्रयो
अग्नयो नो नोग्नयः पप्रयः।
26.3 पदानि – अग्नयः पप्रयः पारयन्तु
- । ।—— \stackrel{-}{1} । । 

धन पूर्व पदानि – अग्नयः पप्रयः पप्रयः अग्नयः अग्नयः
। । । । । प्रयः पारयन्तु पारयन्तु । अग्नयः अग्नयः पप्रयः पारयन्तु ।
```

```
घनसन्धः – प्रथम काण्डे सप्तमः प्रश्नः (1.7)
घन वाक्यम् – अग्नयः पप्रयः पप्रयो अग्नयो ऽग्नयः पप्रयः
पारयन्तु पारयन्तु पप्रयो अग्नयो ऽग्नयः पप्रयः पारयन्तु।
27. देवस्याहर् सवितुः प्रसवे - (अलोप अनुवाकम्) - 1.7.8.1
    उत स्मास्य द्रवतस्तुरण्यतः – 1.7.8.3
28.
    आ मा वाजस्य प्रसवः – 1.7.8.3
29.
    आ मा गन्तां पितरा मातरा चाऽऽ मा सोमः - 1.7.8.3&1.7.8.4
30.
     समधद्ध्वमजीजिपत वनस्पतय - 1.7.8.4
31.
अजीजिपत । वनस्पतयः । = ( वनस्पतय ऽजीजिपतो )
32. क्षत्रस्योल्बमिस क्षत्रस्य योनिरिस - (अलोप अनुवाकम्) - 1.7.9.1
    अन्नाय त्वाऽनाद्याय त्वा वाजाय - 1.7.9.2
    जाय एहि सुवो रोहाव रोहाव हि सुवरहं
नावुभयोः सुवः - 1.7.9.2
35. वाजस्येमं प्रसवः - 1.7.10.1
36. अग्ने अच्छा वदेह नः प्रति नः सुमना भव।
प्र णो यच्छ भुवस्पते धनदा असि नस्त्वं ॥ - 1.7.10.2
पते । धनदाः । = (धनदा स्पते ), असि । नः । = (नो ऽस्यसि )
```

```
घनसन्धिः – प्रथम काण्डे सप्तमः प्रश्नः (1.7)
॥
37. अग्निरेकाक्षरेण – (अलोप अनुवाकम्)– 1.7.11.1
```

38. विष्णुस्त्र्यक्षरेण त्रीन् – 1.7.11.1 | | त्र्यक्षरेण । त्रीन् । = (त्री७ स्ती७ त्र्यक्षरेण)

PS 6.14 - trln followed by t becomes "trl(gg) st"

- 39. चतुष्पदः पशूनुदजयत् (पशू⊌ श्चतुष्पदः) 1.7.11.1
- 40. उपयामगृहीतोऽसि नृषदं त्वा (अलोप अनुवाकम्) 1.7.12.1
- 41. स हि घृणिरुरुर्वराय गातुः।

स प्रत्युदैद् धरुणो मद्ध्वः -1.7.12.2

42. अन्वह मासा अन्विद्वनान्यन्वोषधीरनु

(अलोप अनुवाकम्) - 1.7.13.1

43. वावशाने अन्वापो अजिहत – 1.7.13.1

वावशाने इति । अनु । आपः । = (आपो अनु वावशाने)

अनु । आपः । = (अन्वाप आपो अन्वन्वापः)

PS 11.5 -'a' of anu does not elide (alopam) after ApO (ApaH)

- 44. इन्द्राणीमासु नारिषु (कम्पम्) 1.7.13.1
- 45. आ ते मह इन्द्रोत्युग्र समन्यवः (कम्पम्) 1.7.13.2

```
46. मनो विष्वद्रियग् वि चारीत् ॥
- ।
मा नो मर्द्धीरा भरा दुद्धि तन्नः प्र दाशुषे – 1.7.13.3
तत् । नः । प्र । = (प्र प्र णः)
```

- 47. इन्द्रमा हिवषा वयं । उभा हि हस्ता वसुना 1.7.13.4
- 48. **द्वेषः सनु**तर्युयोतु ॥ 1.7.13.5

हेषः । सनुतः । = (सनुतर् हेषः) PS 8.8 - sanutaH visargam = r

49. प्रोष्वस्मै पुरोरथमिन्द्राय शूषमर्चत । अभीके चिदु लोककृथ् सङ्गे समथ्सु – 1.7.13.5

Section 2 - Katina Ghana panchaati

- 50. पाकयज्ञं ँवा अन्वाहिताग्नेः 1.7.1.1
- 51. यजतेऽप्यन्यं वजमानं 1.7.1.2
- 52. मात्रे वथ्समुपावसृजति 1.7.1.3
- 53. कामयेत पशुमान्थ् स्यादिति प्रतीचीं 1.7.1.4
- 54. **स⊌श्रवा ह सौवर्चनसः** 1.7.2.1
- 55. अस्यै शरीरं गां वाव 1.7.2.2
- 56. उपाह्वथा इति होवाच 1.7.2.3

- 57. इयं ँवै प्रजाः पराभवन्तीः 1.7.2.4
- 58. **धुवां वै रिच्यमानां** -1.7.5.1
- 59. अगन्म सुवः सुवरगन्मेत्याह 1.7.6.1
- 60. अन्तरमृतमफ्सु भेषजम् 1.7.7.2
- 61. अमीवाः ॥ एष स्य वाजी 1.7.8.3
- 62. अग्निरेकाक्षरेण वाचम् 1.7.11.1
- 63. अन्वह मासा अन्विद्वनानि 1.7.13.1

_____

--- प्रथम काण्डे सप्तमः समाप्तः ---

घनसन्धः – प्रथम काण्डे अष्टमः प्रश्नः (1.8)

1.8 प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः – (राजसूयः)

Section 1 - General panchaati

- 1. मुञ्चेम-म्प्हंसः स्वाहा नमः 1.8.1.1
- 2. मो षू ण इन्द्र पृथ्सु देवास्तुं स्म ते शुष्मिन्नवया -

(त्रि क्रमम्) - 1.8.3.1

- 3. यच्छूद्रे यदर्य एनश्चकृम (कम्पम्) 1.8.3.1
- 4. वस्नेव वि क्रीणावहा इषम् 1.8.4.1
- 5. देहि मे ददामि ते नि में धेहि नि ते 1.8.4.1
- 6. पितृभ्यों बर्.हिषद्भ्यों धानाः -1.8.5.1
- 8. अस्तोषत स्वभानवो विप्राः 1.8.5.1 & 1.8.5.2
- 9. सुविदत्रा एं अपीत यमेन ये 1.8.5.2
- 10. मनो न्वा हुवामहे 1.8.5.2
- 11. मेष्या अवाबं रुद्रमदिमह्यव देवं 1.8.6.2
- 12. परो मूजवतोऽतीह्य वततथन्वा 1.8.6.2

घनसन्धः – प्रथम काण्डे अष्टमः प्रश्नः (1.8)

- 13. धेनुर्दक्षिणानैर्.ऋतं चरुं 1.8.9.1
- 14. एकादशकपालं प्रति निः (निर् णिष्पति) 1.8.9.2
- 15. कर्णाश्चाकर्णा⊌श्च तण्डुलान् 1.8.9.3

(तण्डुलान् तण्डुला⊌श्च)

- 16. देवसुवः स्थ त इममामुष्यायणम् 1.8.10.2
- 17. मित्र एवै-रगति-मतारीदसूषुदन्त यज्ञियां ऋतेन । । । व्यु त्रितो जरिमाणं न आनङ् – 1.8.10.2

नः । आनट् । = (आनण्णोनः)

(First letter followed by nasal becomes the nasal of its class – 'T' becomes N and the following naH becomes NaH(No)

- 18. अर्थेतः स्थाऽपां पतिरसि (पतिष्पतिः) 1.8.11.1
- 19. ऊर्ज एता अनिभृष्टा अपस्युवः 1.8.12.1
- 20. अविन्नो ज्यमसावामुष्यायणोऽस्यां -1.8.12.2
- 21. विड् द्रविणमुदीचीमातिष्ठानुष्टुप् त्वा 1.8.13.1
- 22. ईदृङ् चान्यादृङ् चैतादृङ् च 1.8.13.2
- 23. क्षत्राणां क्षत्रपतिरस्यति दिवस्पाहि 1.8.14.2

घनसन्धः – प्रथम काण्डे अष्टमः प्रश्नः (1.8)

- 24. हि एसिषं मा मां माता पृथिवी हि एसीदियदस्यायुं रस्यायुं में धेह्यूर्गस्यूर्जं मे धेहि युङ्कास्त वर्चोऽसि वर्चो मिय धेह्यग्नये
- 1.8.15.1 *&* 1.8.15.2
- 25. ह्रथ्सः शुंचिषद् वसुरन्तिश्चि—सञ्ज्ञोतां वेदिषदितिथि
  र्दुरोणसत् । नृषद् वरसदृतसद् व्योमसद्ब्जा गोजा ऋतजा
  ।
  अद्रिजा ऋतं बृहत् ॥ 1.8.15.2
- 26. स्योनामा सींद सुषदामा 1.8.16.1
- 27. पस्त्यास्वा साम्राज्याय 1.8.16.1
- 28. दिशोऽभ्ययं राजाऽभूथ् सुश्लोकाँ (4) सुमङ्गलाँ (4) सत्यगुजा(3)न् । (कम्पम्) - 1.8.16.2
- 29. प्रत्यङ् ख्सोमो अतिदुतः ।—(अतिदुतो अतिदुतः) -1.8.21.1 PS 11.17 - 'a' of atidrutaH does not elide
- 30. कुविदङ्ग यवमन्तो यवं चिद्यथा दान्त्यनुपूर्वं वियूय । इहेहैषां कृणुत भोजनानि – 1.8.21.1
- 31. अग्नाविष्णू महि तत् (अलोप अनुवाकम्) 1.8.22.1
- 32. विधेम नमसा हविभिः। (हर्विभिर्. हर्विभिः) 1.8.22.2

- 33. **बृहस्पते अति यदर्यो अर्.हात्** 1.8.22.2
- 34. देवानां "य इन्मनो यजमान इयक्षत्यभीदयज्वनो

भुवत्॥ - 1.8.22.4

- 35. <u>उत त्यदाश्वश्चियं ॥ निकृष्टं कर्मणा नञ</u>्जन प्रयोषत् 1.8.22.4 न।प्र। = (प्रप्रणनप्र)
- 36. विषूचीममीवा या नो गय-माविवेश । 1.8.22.5

Section 2 - Katina Ghana panchaati

- 37. अर्थेतः स्थाऽपां पतिः 1.8.11.1
- 38. शूरों वा पृष्टथ्सु कासुं चित् । 1.8.22.4

== प्रथम काण्डे अष्टमः समाप्तः===

== घना सन्धिः – प्रथम काण्डः समाप्तः ===